

ISSIQXONADA POMIDOR YETISHTIRISH TEXNOLOGIYASI

Ilmiy rahbar: Erejepova Gùlbahar

Gaybullaev Davranbek

Allamberganova Nilufar

*Issiqxona xo'jaligini tashkillashtirish va yuritish
mutaxassisligi 4-kurs talabalari*

Annotatsiya: ushbu maqolada issiqxonalarda pomidor yetishtirish va uning qonun-qoidalarini o'ziga xos usullari, bosqichlari xususidagi fikrlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: issiqxona, ko'chat, urug', yer, navlar, o'g'itlar, dizenfeksiyalash.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы выращивания томатов в теплицах и ее закономерности, особенности методов, этапы.

Ключевые слова: теплица, рассада, семена, земля, сорта, удобрения, дизентерия.

Annotation: this article covers opinions on the cultivation of tomatoes in greenhouses and its specific methods of regulation, stages.

Keywords: greenhouse, seedling, seed, Earth, varieties, fertilizers, dysentheria.

KIRISH

Issiqxonada pomidor yetishtirish uchun ko'p kuch talab etiladi. Bu o'simliklar ko'chatlarni ekishdan so'nggi hosilga qadar doimiy parvarish qilishni talab qiladi. Yozning boshlanuvchilari ko'pincha qiyinchiliklarga duch kelishadi. Katta hosil olish uchun issiqxonada pomidor yetishtirish qoidalarini bilishingiz kerak. Issiqxonada issiqxonalarda yetishtirish uchun mo'ljallangan maxsus pomidor navlarini ekish kerak. Ko'chatlar uchun urug'larni ekishdan oldin ular qayta ishlanadi. Bu o'simliklarning turli kasalliklarga chidamliligini oshirishga yordam beradi. Kaliy permanganat urug'larni davolash uchun ishlatiladi: bir stakan suvda yarim gramm kaliy permanganat olib, kukundan eritma tayyorlanadi. Urug'lar doka ustiga qo'yiladi va tayyorlangan mahsulotga botiriladi. Ular u yerda yigirma daqiqaga qoldiriladi. Keyin chiqarib olinib va suv ostida yuviladi Bu muolaja urug'larning unib chiqishini tezlashtirishga yordam beradi, shuningdek, o'simliklarning turli kasallik turlarga chidamliligini oshiradi. Yaxshi hosilning birinchi qadami-yaxshi urug'lardir. Qattiqlashuv urug'larga yaxshi ta'sir qiladi. Urug'larni qattiqlashtirishning ko'plab usullari mavjud: har bir bog'bonning o'zining usuli bor. Ularning orasida eng oddiyari ekinlar ustiga qor qatlamini yotqizishdir. Ushbu qotib qolish opsiyasi yordamida urug'lar namlanadi va ularda immunitet himoyasi faollashadi.

ASOSIY QISM

Yer tayyorlash. Issiqxonada katta hosil bilan pomidor yetishtirish uchun siz ko'chatlarni to'g'ri yetishtirishingiz kerak. Kuchli o'simliklarni olish uchun tuproqni to'g'ri tayyorlash kerak. Bu do'konlarda taklif qilinadigan tayyor substrat bo'lishi mumkin yoki aralashmani o'zingiz qilishingiz mumkin. Bu teng qismlarga olingan chirindi, torf, sodali yerni talab qiladi. Tarkibni pechda kaltsiylash yoki qaynoq suv bilan kuydirish orqali dezinfektsiyalashni unutmang. O'g'itlar, albatta, qo'shiladi: ellik gramm o'tin kuli besh kilogramm aralashmaga, besh gramm fosfor-kaliyli o'g'itlarga qo'shiladi. Substratni yengillashtirish uchun unga bir litr qo'pol dezinfektsiyalangan qum qo'shiladi.

Ekish. Tayyor tuproq ko'chat qutilariga quyiladi. Oluklar olti santimetr masofani saqlab, qatorlar orasida amalga oshiriladi. Urug'lar orasidagi masofa kamida ikki santimetr bo'lishi kerak. Agar siz tez-tez o'simliklar eksangiz, markazda joylashgan ko'chatlar yorug'lik yetishmasligi tufayli cho'zila boshlaydi. Urug'lar taxminan bir santimetr chuqurlikdagi teshiklarga sepiladi. Siz ularni shunchaki kerakli chuqurlikdagi truba bo'ylab yoyib, ustiga tuproq sepishingiz mumkin. Issiqxonada pomidor etishtirishda polikarbonat navlari diqqat bilan tanlanadi. Bunday sharoitda hatto eng injiq o'simliklarni ham yetishtirish mumkin. Ekishdan so'ng, qutilar kun bo'yi harorat 22 darajadan pastga tushmaydigan yoritilgan iliq joyga joylashtiriladi. Suratlar bir hafta ichida paydo bo'ladi.

Ko'chat parvarishi bo'yicha maslahatlar: Pomidorni polikarbonatli issiqxonada yetishtirish uchun siz ko'chatlarga to'g'ri g'amxo'rlik qilishingiz kerak: hosilning miqdori va sifati bunga bog'liq. Nihol o'sishi davridagi asosiy vazifa ko'chatlarning cho'zilmasligi, balki kuchga ega bo'lishini ta'minlashdir.

Ko'chatlar paydo bo'lgandan so'ng, ularda ikkita haqiqiy barg paydo bo'lishi bilanoq, ular o'simliklarni harorat o'zgarishiga o'rgana boshlaydi. Shu bilan birga, kunduzi harorat 18 darajagacha, kechasi esa 15 darajagacha kamayadi. Bunday sharoitlar tabiiy sharoitlarni simulyatsiya qilishga yordam beradi. Ko'chatlarni 20-22 daraja haroratda iliq suv bilan sug'orish tavsiya etiladi, shu bilan birga tomchilar poyaga tushmasligiga ishonch hosil qiling. Toplashdan oldin o'simliklarni to'kib tashlash kerak, suvning tuproqqa to'liq singib ketishiga imkon bering. Ko'chatlar cho'zilmasligi uchun har kuni ko'chat qutilari aylantiriladi. Alohida idishlarda ko'chat yig'ish uchta haqiqiy barg paydo bo'lganda amalga oshiriladi. Buning uchun urug'larni ekish uchun bir xil tuproq aralashmasidan foydalaning. Yig'ishdan ikki hafta o'tgach, ko'chatlar oziqlanadi. Buning uchun bir chelak suvda bir osh qoshiq fosfor-kaliyli o'g'it va ammiakli selitranning besh-olti granulasini aralashiring. Sug'orish har biriga yuz gramm miqdorida amalga oshiriladi o'simlik. Pomidorlar kichik idishlarda taxminan bir oy o'sadi.

Issiqxonada pomidor ko'chatlarini yetishtirishda ikki marta ko'chirib o'tkazish muhimdir. Bu ildiz tizimining yaxshi rivojlanishiga yordam beradi va cho'zilishining oldini oladi. Ikkinchi terimdan ikki hafta o'tgach, o'simliklar oziqlanadi. Buning uchun bir chelak suvda eritilgan 20 gramm fosfor-kaliyli o'g'itlar eritmasini tayyorlang. Har bir o'simlik uchun 200 gramm miqdorida sug'oriladi. Aprel oyida ko'chatlar qattiqlasha boshlaydi. Agar bu vaqtga kelib, kun davomida tashqaridagi harorat 12 darajaga ko'tarilsa, u holda qattiqlashuv balkonda yoki isitilmaydigan verandada amalga oshiriladi. Qattiqlashganda, tuproq namligini unutmang. Issiqxonada ko'chatlarni ekishdan uch kun oldin, undan ikkita pastki barg olib tashlanadi. Bu kasalliklarning oldini oladi, shuningdek, o'simliklar ko'proq havo olishiga imkon beradi va poya va barcha gulzorlarga yengil kirishni ta'minlaydi. Ko'chatlar bo'yi 30 santimetrga yaqin bo'lsa, poyasida o'nga yaqin shakllangan va yaxshi rivojlangan barglar va kamida bitta gullash bo'lsa, muvaffaqiyatli hisoblanadi.

XULOSA

Yaxshi hosil olish uchun issiqxonada pomidor etishtirish qoidalariga rioya qilish kerak. Ushbu dizayn o'simliklarni ob-havoning salbiy ta'siridan himoya qiladi, shuningdek, yaxshi ventilyatsiyani ta'minlaydi. Ko'chat ekishda masofani saqlash muhim o'simliklar orasida. Kichik o'lchamli navlar uchun masofa kamida yarim metr bo'lishi kerak. Uzun bo'yli navlarni shaxmat taxtasi shaklida ekish tavsiya etiladi. Pomidor namlikni uzoq vaqt saqlay oladigan ozgina loy tuproqni yaxshi ko'radi. Torf bilan aralashtirilgan qumli tuproq uzoq vaqt davomida suvni ushlab turishga qodir. O'simliklar normal o'sishi va rivojlanishi uchun ularga azot, kaliy, fosfor va boshqa mikroelementlar kerak. Issiqxona ish boshlanishidan besh kun oldin ko'chat ekish uchun tayyorlanmoqda. Ushbu protsedura issiqxonaning o'zini dezinfektsiyalashdan boshlanadi. Buning eng oson yo'li issiqxonani oltingugurt tekshiruv bilan davolashdir. Bunday holda, eshiklar va shamollatish teshiklari yopiq bo'lishi kerak. Bir kundan keyin issiqxona ventilyatsiya qilinadi va shundan keyingina siz yotoqlarni tayyorlashga o'tishingiz mumkin. Issiqxona tizmalarini baland qilib qo'yish yaxshidir, shuning uchun ular tezroq va yaxshiroq isinadi. Balandligi bog'bonning hajmi tuproq bilan qoplash qobiliyatiga bog'liq. Issiqxonada pomidor Yetishtirishda ekish va parvarish qilish substratning to'g'ri tarkibini talab qiladi. Buning uchun chirindi loy yoki qumloq tuproqqa to'shaklarning kvadrat metriga bir chelak miqdorida, shuningdek, besh litr hajmdagi torf qo'shiladi. Kvadrat metrga bir chelak sodali yer, yarim chelak dag'al qum olib kelishingizga ishonch hosil qiling. Olingan substratga bir qoshiq kaliy, har kvadrat metrga ikki qoshiq fosfor qo'shing, hamma narsani yaxshilab aralashtiring. Ko'chatlarni ekishdan oldin, tuproq kaliy permanganat eritmasi bilan to'kish orqali dezinfektsiya qilinadi: bir gramm kukun 60 daraja haroratda bir chelak suvda suyultiriladi. Ko'chatlar ildizlarga zarar bermaslik uchun ehtiyotkorlik bilan idishdan chiqariladiva magistral, va teshikka ekilgan. Ikki hafta o'tgach, pomidorlar bog'lanadi.

Issiqxonada pomidor etishtirish texnologiyasi o'simliklar orasidagi masofani yarim metr saqlashni o'z ichiga oladi. Agar siz uni kattaroq qilsangiz, butalar kenglikda faol o'sishni boshlaydi va mevalar sonini kamaytiradi. Shu sababli, bog'bon tez-tez o'gay urug'lantirishni amalga oshirishi kerak bo'ladi, bu o'simlikda kuchli stressni keltirib chiqaradi.

ADABIYOTLAR

1. Ayupov.R.H. Pomidor yetishtirish va qayta ishlash. "Iqtisod-moliya". 2007.
2. <https://agronet.uz/issiqxonada-pomidor-etishtirish/>.
3. <https://aim.uz/kitoblar/ilmiy-o-quv-adabiyotlar/75344-pomidor-yetishtirish.html>.
4. <https://agro-olam.uz/pomidor-kochati-yetishtirish/>